

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-76>

MANAGEMENT OF PROFESSIONAL SELF-DEVELOPMENT OF EDUCATION SEEKERS

УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНИМ САМОРОЗВИТКОМ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Yena A. S.

*Practical Psychologist
Communal institution "Kharkiv
Humanitarian and Pedagogical Academy"
of the Kharkiv Regional Council
Kharkiv, Ukraine*

Єна А. С.

*практичний психолог
Комунальний заклад «Харківська
гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
м. Харків, Україна*

Пріоритетну роль у забезпеченні конкурентних переваг вищої освіти в Україні та світі відіграють саме інвестиції в людину, в її професійну підготовку. Лідерство конкурентоспроможного фахівця на ринку праці сьогодні визначається здатністю і готовністю до професійного і соціального самоствердження. Існує потреба у пошуках продуктивних підходів щодо організації освітнього процесу в закладах освіти, що концептуально відповідають вектору становлення демократичної української держави, інтеграції її в європейське і світове співтовариство, що пов'язано зі створенням нових ринкових відносин, переосмисленням ролі вищої освіти в сучасних реаліях.

Освітні парадигми та тенденції розвитку сучасної професійної освіти відзначаються постійним збагаченням її змісту, підвищенням рівня вимог до результатів освітнього процесу; впровадженням Державних стандартів вищої освіти за окремими групами спеціальностей, що методологічно спираються на положення компетентнісного підходу і зорієнтовані на формування інтегральних, загальних та фахових компетентностей [1; 3].

Для різних спеціальностей спільним завданням виступає підготовка фахівця до розв'язання складних професійних проблем, які вимагають інтеграції знань, практичних умінь і навичок суміжних наук. У зв'язку із цим організація освітнього процесу в закладі вищої освіти має бути спрямованою на формування у здобувачів освіти необхідного базису для професійної діяльності, у тому числі наукової, дослідницької й творчої.

Питання забезпечення належного рівня професійної підготовки в умовах сучасної парадигми освіти переводяться в площину необхідності формування системи ключових компетентностей, серед яких важливе місце посідає здатність до продовження навчання упродовж життя, що здебільшого ґрунтується на самоосвітній діяльності [2].

Аналіз наукової літератури показав, що професійна діяльність педагога дедалі змінюється в бік підвищення вимог до індивідуально-психологічних властивостей, підвищення ролі планування, прогнозування. Вона відрізняється від інших видів професійної діяльності завданнями, засобами, способами, умовами досягнення мети та іншими специфічними особливостями.

Досягнення цілей сучасної освіти пов'язане з особистісним потенціалом педагога, рівнем розвитку його професійної самосвідомості, його загальною та професійною підготовкою, психологічною готовністю до професійної діяльності. Це вказує на доцільність пошуку ефективних механізмів організації фахової підготовки в умовах закладу вищої освіти, яка б забезпечувала сталий процес діагностики та встановлення відповідності отриманої освіти вимогам ринку праці, що свідчить про доцільність опанування студентами знаннями та уміннями професійного саморозвитку в процесі здобуття фахової підготовки у закладі вищої освіти [4].

Терміном «саморозвиток» позначається внутрішній процес, визначений спосіб реагування людини на вплив середовища, усвідомлене вдосконалення себе самою людиною.

Професійним саморозвитком розуміємо усвідомлений цілеспрямований процес особистісного і професійного самовдосконалення з метою творчої самореалізації в процесі виконання професійної діяльності.

На розвиток особистості впливають чотири фактори – спадковість, соціальне та природне середовище, цілеспрямоване виховання та активність особистості. На розвиток особистості спадковість має опосередкований вплив, у той час як всі інші фактори здійснюють активний вплив на формування та розвиток особистості. Найбільш вагомим, на мій погляд, є вплив активності особистості, якщо вона пов'язується з прагненням до саморозвитку та самовдосконалення [1].

Створення програми власного професійного саморозвитку на практиці означає реалізацію переходу від усвідомленої потреби до реальної діяльності що призводить до самовдосконалення майбутнього

фахівця і передбачає формулювання нових цілей, визначення нових шляхів, засобів і методів необхідних для виконання діяльності.

Самостійна робота виступає важливою умовою отримання якісної освіти, а також сприяє формуванню у студента інструментів для самоосвітньої діяльності, що виступає основою для професійного саморозвитку.

Завдання для самостійного виконання можуть бути різного характеру та рівня складності, що відповідає загальним ознакам упровадження компетентнісного підходу в освіті. В основному перевага надається методам стимулювання навчальної діяльності: методи формування пізнавального інтересу та методи формування почуття обов'язку й відповідальності в навчанні. Зокрема, серед методів та прийомів формування пізнавальних інтересів, які можна використовувати серед студентів є: дискусії, створення ситуації успіху, а також проблемні лекції, семінари-дослідження, «Коло ідей», «Мікрофон», «Мозаїка», які спонукають здобувачів освіти до самостійної пізнавальної діяльності [5].

Професійна готовність допомагає людині успішно виконувати свої обов'язки, правильно використовувати свої знання, досвід, особисті якості, зберігати самоконтроль і високий рівень професійної самосвідомості з появою непередбачених ситуацій та перешкод.

Саморозвиток має властивість неперервного процесу, який триває упродовж професійної діяльності і стає у такий спосіб формою підвищення професіоналізму. Прагнення до саморозвитку та безпосередня діяльність особистості щодо реалізації завдань саморозвитку в певній мірі стає результатом постійного підвищення вимог до характеристик професійної діяльності, що надходять з боку суспільства [3].

Отже, управління професійним саморозвитком забезпечується за умов впровадження в процесі фахової підготовки самостійних робіт студентів, а також положень компетентнісного підходу в освіті.

Упровадження педагогічних умов управління формуванням готовності до професійного саморозвитку сприятиме значному поліпшенню якості підготовки майбутніх педагогів.

Література:

1. Вайніленко Т. В. Сутність та зміст професійно-педагогічного самовдосконалення. *Науковий вісник Чернівецького університету. Серія : Педагогіка і психологія : зб. наук. праць*. Чернівці : Рута, 2005. Вип. 278. С. 13–20.

2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям : [навч. посіб.]. Київ ; Вінниця : ДОВ Вінниця, 2008. 278 с.

3. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі : [монографія] [П. І. Доброскок, В. П. Коцур, С. О. Нікітчина та ін. ; наук. ред. В. П. Коцур ; уклад. О. І. Шафран]. Переяслав-Хмельницький : Вид-во С. В. Карпук, 2008. 285 с.

4. Компетентність саморозвитку фахівця: педагогічні засади формування у вищій школі : монографія / [О. О. Біла, Т. Р. Гуменникова, Я. В. Кічук та ін.] ; ред. Н. В. Кічук. Ізмаїл : ІДГУ, 2007. 236 с.

5. Пономарьова Г. Ф., Бабакіна О. О., Беляєв С. Б. Нові технології навчання та виховання. Опорний конспект лекцій. Харків, 2012. 128 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-77>

STRATEGY FOR THE DEVELOPMENT OF INNOVATIVE TOURISM SERVICES IN THE FIELD OF MARKETING IN UZBEKISTAN

Jamoliddinova M. D.

*Student of Foreign Language and Literature,
English Language Literature Faculty
Ferghana State University
Fergana, Uzbekistan*

The development of tourism in Uzbekistan is determined by the growing attitude towards it from year to year. The potential of tourism is huge, especially in the formation of small businesses and entrepreneurship. After all, the presence of the current economic stability in the conditions of Uzbekistan allows the industry to develop rapidly.

In Uzbekistan, the number of clients using the services of tourism enterprises is constantly growing. But, this is not a very noticeable growth rate these days. Previously reviewed estimates than the requirements that will soon require you to come to Uzbekistan for foreign tourism per year can be increased by 11.5%. Indicators of the market of tourist services the consumer market is characterized by the size of opportunities.